

FRANCESC RIBAS I PONTÍ

L'ANY DELS CAPÍTOLS DEL MORBO DE MALLORCA

**Tercer Congrés d'Història de la Medicina Catalana
Lleida, 1981.**

Actes - Quart Volum

L'ANY DELS CAPÍTOLS DEL MORBO DE MALLORCA

Francesc Ribas i Pontí

En la segona meitat del s. XV les mesures de precaució contra la pesta que calia prendre a Mallorca, es codificaren en dues reglamentacions distintes. La més antiga és coneguda com Ordinacions, les quals en nombre de dotze foren pregonades el 4 d'agost de 1459 i comencen dient que foren dictades pel Lloctinent, el Veguer, el Batlle i quatre jurats, de tots els quals es dona el nom, i segons la darrera de les ordenances havien de jurar observar-les i no permetre contravenir-les. És a dir, en l'any 1459 ja hi havia constituïda la Morberia o Junta del Morbo o de Sanitat. Els historiadors més antics creien que la primera Junta datava de 1475 mentre que uns altres ja la trobaren constituïda el 1471 i àdhuc la suposaven possible més abans.

El segon conjunt de disposicions és el transcrit en el còdex del s. XVI titulat Capítols del Morbo, els quals són trenta-cinc. Tots els autors que n'han parlat, coincideixen en afirmar que els Capítols es dictaren en 1475, a causa d'una greu pesta escaiguda en tal any i de la qual només se sap que durant la setmana del 29 de maig al 4 de juny motiva 241 morts a Ciutat. La introducció del Capítols especifica que el lloctinent Berenguer de Blanes i els Jurats dictaren aquestes lleis i, per fer-les complir, elegiren com a membres de la Morberia el Batlle Lluís Deslleó i el Veguer com a cavallers, dos ciutadans, dos menestrals i el Dr. Lluçà Colomines. Aquest, que ja era metge del Morbo des de mig desembre de 1468, hauria estat el redactor dels Capítols juntament amb el ciutadà Berard.

Els Batlles exercien tal càrrec durant un any. Quan en la llista dels de Ciutat de Mallorca hem volgut comprovar el nom del corresponent a 1475 ens hem trobat amb la sorpresa d'ésser un altre, Gabriel de Lloscos, distint del que cercàvem, Lluís Deslleó, el qual trobem com a Jurat en Cap l'any 1469 i només en aquest. Aixó vol dir, per tant, que cal anticipar la redacció dels Capítols del Morbo a l'any 1469.

RESUM

Els Capítols del Morbo de Mallorca que hom creia redactats en 1475, determinem que foren dictats en 1469 perquè fou només durant aquest darrer any quan el cavaller Lluís Deslleó exercí el càrrec de Batlle i com a tal formava part de la Morberia en el temps de la redacció dels Capítols.

BIBLIOGRAFIA

- CONTRERAS MAS, Antonio, "Legislación frente a la peste en Mallorca bajo-medieval", *Medicina e Historia* (2ª época), III, Barcelona, Publicaciones Médicas Uriach, diciembre de 1977, nº 74, p. 17-25. Resum de la historiografia i del contingut d'ambdós reglaments.
- FUSTER FORTEZA, Gabriel, "Profilaxis de una peste bubónica. Mallorca, 1820", *Anales de la Real Academia de Farmacia*, XXX, Madrid, 1964, nº 5, p. 299-305. Dades de l'epidèmia de 1475 i traducció castellana de les Ordinacions.
- "Ciutat de Mallorca" *Gran Enciclopedia Catalana*. V, Barcelona, Enciclopedia Catalana, 1973, p. 188. Quadre de les primeres autoritats del municipi.